

Crisis and Faith: Sefer Shmuel

Perek 25b

Avigayil the Prophetess

1. Megillah 14a-b

Abigail, as it is written, And it was so, as she rode on her ass and came down by the covert of the mountain. 'By the covert of the mountain'? It should say from the mountain! — Rabbah b.

Samuel said: It means that she came with reference to blood that came from the hidden parts [setharim]. She brought some blood and showed it to him. He said to her: Is blood to be shown by night? She replied: Are capital cases tried at night? He said to her: He [Nabal] is a rebel against the king and no trial is necessary for him. She replied; Saul is still alive, and your fame is not yet spread abroad in the world. Then he said to her: Blessed be thy discretion and blessed be thou, that hast kept me this day from bloodguiltiness.

The word damim [bloodguiltiness] is plural, to indicate two kinds of blood. The passage teaches that she bared her thigh and he went three parasangs by the light of it. He said, Listen to me. She replied, Let not this be a stumbling-block to thee. The word 'this' implies that something else would be, and what was that? The incident of Bathsheba; and so it was eventually.

תנו רבנן ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות
נתנבאו להם לישראל ולא פחתו ולא הותרו על מה
שכתוב בתורה חוץ ממקרא מגילה...

שבע נביאות מאן נינהו שרה מרים דבורה חנה
אביגיל חולדה ואסתר...

אביגיל דכתיב "והיה היא רוכבת על החמור ויורדת
בסתר ההר" – בסתר ההר מן ההר מיבעי ליה! אמר
רבה בר שמואל על עסקי דם הבא מן הסתרים נטלה
דם והראתה לו. אמר לה וכי מראין דם בלילה?
אמרה לו וכי דיני דיני נפשות בלילה? אמר לה מורד
במלכות הוא ולא צריך למידייניה. אמרה לו עדיין
שואל קיים ולא יצא טבעד בעולם. אמר לה ברוד
טעמד וברוכה את אשר כליתני [היום הזה] מבא
בדמים.

"דמים" תרתי משמע? אלא מלמד שגילתה את שוקה
והלך לאורה שלש פרסאות. אמר לה השמעני לי.
אמרה לו "לא תהיה זאת לך לפוקה" – זאת מכיל
דאיבא אחריתי. ומאי ניהו? מעשה דבת שבע,
ומסקנא הכי הואי.

2. Medrash Tehillim 53

אמרה לו אביגיל לדוד אדוני המלך אם בא הדין הזה אליך מה אתה עושה, אם ילך עני ויאמר לבעל עשה עמי צדקה, תן לי פת אחד, ואינו נזקק לו, והעני נופל עליו והורגו, אם הם באין אצלך לדין, מה אתה עושה, ואתה מפקפק בדבר, ואין אתה יכול להוציאו, והן אומרים לא עשה כן לנבל, שכן הוא אומר ולא תהיה זאת לך לפוקה, אל תפקפק בפיך. ואל תאמר בשביל שאתה מלך אין אדם מוכיחני, הוכח אתה בלבבך, לא תהיה זאת לך לפוקה, מונחת לך אחת, דייך אחת.

(כג) ותרא אביגיל את דוד ותמהר ותהרד מעל החמור ותפל לאפי דוד על פניה ותשתחו ארץ. (כד) ותפל על רגליו ותאמר בי אני
אדני העון ותדבר נא אמתך באזניך ושמע את דברי **אמתך**. (כה) אל נא ישים **אדני** את לבו אל איש הבליעל הזה על נבל פי כשמו
כן הוא נבל שמו ונבלה עמו ואני **אמתך** לא ראיתי את נערי **אדני** אשר שלחת. (כו) ועתה **אדני** חי **יקוק** וחי נפשך אשר מנעד **יקוק**
מבוא בדמים והושע ידך לך ועתה יהיו כנבל איביך והמבקשים אל **אדני** רעה. (כז) ועתה הברכה הזאת אשר הביא **שפחתך לאדני**
ונתנה לנערים המתהלכים ברגלי **אדני**. (כח) שא נא לפשע **אמתך** כי עשה יעשה **יקוק לאדני** בית נאמן כי מלחמות **יקוק אדני** נלחם
ורעה לא תמצא בד מימיו. (כט) ויקם אדם לרדף ולבקש את נפשך והיתה נפש **אדני** צרויה בצרוור החיים את **יקוק אלהיך** ואת
נפש איביך יקלענה בתוך פה הקלע. (ל) והיה כי יעשה **יקוק לאדני** ככל אשר דבר את הטובה עליך וצווד לנגיד על ישראל. (לא) ולא
תהיה זאת לך לפוקה ולמכשול לב **לאדני** ולשפך דם חנם ולהושיע **אדני** לו והיטב **יקוק לאדני** וזכרת את **אמתך**.

כג ותרא אביגיל, את-דוד, ותמהר, ותרד מעל החמור; ותפל לאפי דוד, על-פניה, ותשתחו, ארץ.

23 And when Abigail saw David, she made haste, and alighted from her ass, and fell before David on her face, and bowed down to the ground.

כד ותפל, על-רגליו, ותאמר, בי-אני אדני העון; ותדבר-נא אמתך, באזניך, ושמע, את דברי אמתך.

24 And she fell at his feet, and said: 'Upon me, my lord, upon me be the iniquity; and let thy handmaid, I pray thee, speak in thine ears, and hear thou the words of thy handmaid.

3. Rashi

בי אני אדני העון – מתחלה אמרה כך כדי שיטה אוזן לדבריה, ולסוף אמרה לו האמת: אני אמתך לא ראיתי את נערי אדני (שמואל א כ"ה:כ"ה).

כה אל-נא ישים אדני את-לבו אל-איש הבליעל הזה על-נבל, כי כשמו כן-הוא--נבל שמו, ונבלה עמו; ואני אמתך--לא ראיתי את-נערי אדני, אשר שלחת.

25 Let not my lord, I pray thee, regard this base fellow, even Nabal; for as his name is, so is he: Nabal is his name, and churlishness is with him; but I thy handmaid saw not the young men of my lord, whom thou didst send.

כו ועתה אדני, חי-יקוק וחי-נפשך אשר מנעך יקוק מבוא בדמים, והושע ידך, לך; ועתה, יהיו כנבל איביך, והמבקשים אל-אדני, רעה.

26 Now therefore, my lord, as the LORD liveth, and as thy soul liveth, seeing the LORD hath withholden thee from bloodguiltiness, and from finding redress for thyself with thine own hand, now therefore let thine enemies, and them that seek evil to my lord, be as Nabal.

4. Rashi

אשר מנעך – ששלחני לקראתך למנעך מפיוכות דמים יהיו כנבל איביך – נתבאת ברוב הקודש שלא יאריך ימים

כז ועתה הברכה הזאת, אשר-הביא שפחתך לאדני; ונתנה, לנערים, המתהלכים, ברגלי אדני.

27 And now this present which thy servant hath brought unto my lord, let it be given unto the young men that follow my lord.

כח שא נא, לפשע אמתך: כי עשה-נעשה יקוק לאדני בית נאמן, כי-מלחמות יקוק אדני נלחם, ורעה לא-תמצא בך, מימיך.

28 Forgive, I pray thee, the trespass of thy handmaid; for the LORD will certainly make my lord a sure house, because my lord fighteth the battles of the LORD; and evil is not found in thee all thy days.

כט ויקם אדם לרדףך, ולבקש את-נפשך; והיתה נפש אדני צרויה בצרור החיים, את יקוק אלהיך, ואת נפש איביך יקלענה, בתוף כף הקלע.

29 And though man be risen up to pursue thee, and to seek thy soul, yet the soul of my lord shall be bound in the bundle of life with the LORD thy God; and the souls of thine enemies, them shall he sling out, as from the hollow of a sling.

ל והיה, כי-נעשה יקוק לאדני, ככל אשר-דבר את-הטובה, עליך--ונתן לנגיד, על-ישראל.

30 And it shall come to pass, when the LORD shall have done to my lord according to all the good that He hath spoken concerning thee, and shall have appointed thee prince over Israel;

5. Radak

בית נאמן – כתר גומו, "מלכו קיימא". ודרך נבואה אמרה זה, כי היא אחת משבע נביאות על דעת רז"ל.

ויקם אדם – שאול, וקראו אדם ולא מלך דרך בזיון... **והיתה נפש אדני** – שלא יוכלו להמיתך מי שרודפין אותך, ותהיה בחיים את השם, כלומר שתלך בדרכיו כל ימך, וכן ורעה לא תמצא בך כל ימך, וימית האל יתעלה ויתברך הרודפים אותך ויפריח נפשם כמו אבן הקלע...

6. Malbim

ופייסה אותו על שערבה לכה לדבר לפניו כזאת התחילה לחשב שלשה מעמדות מימי חייו,
 א. המעמד הראשון בעת התחיל לחום מלחמות ה' בגלית ובפלשתים,
 ב. המעמד השני, עת נרדף מפני שאול,
 ג. המעמד הג' עת יזכה למלכות כפי שהובטח מפי נביא, שמצד כל השקפות אלה ראוי שיחדל מעשות זאת.

<p>לא ולא תהיה זאת לך לפוקה ולמכשול לב לאדני, ולשפך דם חנם, ולהושיע אדני, לו; והיטב יקוק לאדני, וזכרת את- אמתך. {ס}</p>	<p>31 that this shall be no stumbling-block unto thee, nor offence of heart unto my lord, either that thou hast shed blood without cause, or that my lord hath found redress for himself. And when the LORD shall have dealt well with my lord, then remember thy handmaid.' {S}</p>
---	---

7. Mahari Kra

והיטיב יי לאדוני וזכרת את אמתך – אינו לשון בקשה אלא לשון נבואה כאדם האומר לחבירו הנה ימים באים כשייטיב לך המקום תזכרני לטובה שמנעתך מעשות רע, כלומר הנה יום בא שתזכור אותי לטובה כשייטיב יי לאדוני ותמלוך על ישראל אם תעמיד עכשיו את עצמך לשפוך דם כשיבא לפניך משפט שופכי דמים שתאמר ברוכה אביגיל שמנעתני מבוא בדמים שאילו שפכתי דמו של נבל כשם שעלה בדעתי להורגו עכשיו היה משפט זה לי למכשול ולפוקה שלא הייתי יכול להוציא משפט זה לאמיתו.

8. Ralbag

ואמרה עוד כי בהיותו נגיד על ישראל יהיה לו זה העון לפוקה ולמכשול לב אם ישחיתם, ואולי היה זה סבה שתסור הממלכה ממנו כמו שקרה לשאול, ועם זה היה מטוב חכמתה שחלתה פני דוד שיזכרה כאשר יטיב ה' לו לגמול לה חסד, או אולי המאמר ממנה על צד הנבואה, וראתה שעתיך נבל למות ותהיה היא **אשת דוד**.

<p>לב ויאמר דוד, לאביגיל: ברוך יהוה אלהי ישראל, אשר שלחך היום הזה לקראתי.</p>	<p>32 And David said to Abigail: 'Blessed be the LORD, the God of Israel, who sent thee this day to meet me;</p>
<p>לג וברוך טעמך, וברוכה את: אשר פלתני היום הזה, מבוא בדמים, והשע נדי, לי.</p>	<p>33 and blessed be thy discretion, and blessed be thou, that hast kept me this day from bloodguiltiness, and from finding redress for myself with mine own hand.</p>
<p>לד ואולם, חי-יהוה אלהי ישראל, אשר מנעני, מהרע אתך: כי לולי מהרתך, ותבאתי (ותבאת) לקראתי--כי אם-נותר לנבל עד-אור הבקר, משיתין בקיר.</p>	<p>34 For in very deed, as the LORD, the God of Israel, liveth, who hath withholden me from hurting thee, except thou hadst made haste and come to meet me, surely there had not been left unto Nabal by the morning light so much as one male.'</p>
<p>לה ויקח דוד מידה, את אשר הביאה לו; וקה אמר, עלי לשלום לביתך--ראי שמעתי בקולך, ואשא פניך.</p>	<p>35 So David received of her hand that which she had brought him; and he said unto her: 'Go up in peace to thy house; see, I have hearkened to thy voice, and have accepted thy person.'</p>

36 And Abigail came to Nabal; and, behold, he held a feast in his house, like the feast of a king; and Nabal's heart was merry within him, for he was very drunken; wherefore she told him nothing, less or more, until the morning light.

37 And it came to pass in the morning, when the wine was gone out of Nabal, that his wife told him these things, and his heart died within him, and he became as a stone.

38 And it came to pass about ten days after, that the LORD smote Nabal, so that he died.

9. Rashi

וימה לבו – שננטער על המנחה שהוצאת לדוד

כעשרת הימים – ...ורבותינו אמרו (נראש השנה יח. חלו עשרת ימי תשובה, שהמתין לו הקד"ה שיחזור בתשובה. ויש אומרים כנגד עשר לגימות שנתן לעבדי דוד, ששלח לו דוד עשרה נערים והאכילן.

39 And when David heard that Nabal was dead, he said: 'Blessed be the LORD, that hath pleaded the cause of my reproach from the hand of Nabal, and hath kept back His servant from evil; and the evil-doing of Nabal hath the LORD returned upon his own head.' And David sent and spoke concerning Abigail, to take her to him to wife.

40 And when the servants of David were come to Abigail to Carmel, they spoke unto her, saying: 'David hath sent us unto thee, to take thee to him to wife.'

41 And she arose, and bowed down with her face to the earth, and said: 'Behold, thy handmaid is a servant to wash the feet of the servants of my lord.'

42 And Abigail hastened, and arose, and rode upon an ass, with five damsels of hers that followed her; and she went after the messengers of David, and became his wife.

43 David also took Ahinoam of Jezreel; and they became both of them his wives. {S}

44 Now Saul had given Michal his daughter, David's wife, to Palti the son of Laish, who was of Gallim.

10. Malbim

וכפי הנראה התעורר שאול לזה, ממה שראה שדוד לקח עוד נשים על אשתו בלי רשותה, שזה כמואם בבת המלך לקחת עליה צרה לצרור, וזה גם כן עורר שנאה חדשה אצל שאול, ולכן התעורר דוד להרחיק נדוד ממדבר פארן אל מקום אחר להמלט מחמת שאול אשר בערה מחדש.

11. Mishnah, Sanhedrin 2:4

לא ירבה לו נשים (דברים יז), אלא שמנה עשרה. רבי יהודה אומר, מרבה הוא לו, ובלבד שלא יהו מסירות את לבו. רבי שמעון אומר, אפלו אחת ומסירה את לבו, הרי זה לא ישאנה. אם כן למה נאמר (דברים יז) ולא ירבה לו נשים, אפלו כאביגיל.